

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

המחלקה לפוליטיקה וממשל תשפ"א

מבוא לפוליטיקה השוואתית

138-1-291

סמסטר א' 4 נ"ז

מרצה: פרופ' גל אריאלי galariel@bgu.ac.il

שעות קבלה של המרצה: בימי שני ב 14:30 (כאשר לא מתקיימות הרצאות אורח) וכן בתיאום מראש.

עוזרת הוראה: מיכל כץ michka@post.bgu.ac.il

מטרת הקורס היא להבין תופעות פוליטיות תוך שימוש במתודה השוואתית – אחד מכלי המחקר המרכזיים במדע המדינה. הקורס יתבסס על השוואת משטרים, מוסדות, שחקנים ותהליכים פוליטיים במדינות שונות. הקורס יספק בסיס תיאורטי וידע אמפירי להבנת תופעות מרכזיות בפוליטיקה תוך התמקדות בהסדרים מוסדיים ובאופן בו הם באים לידי ביטוי במדינות שונות.

קורס מותאם ללמידה מרחוק

הקורס בנוי כך שניתן ללמוד את כולו ללא נוכחות פיזית בקמפוס. עיקר ההוראה והלמידה בקורס לא תתבצע על ידי שיעורים בזום אלא על בסיס שילוב שיטות למידה והערכה במהלך הסמסטר ובסיומו. לקורס הוגדרו שמונה נושאים מרכזיים (יחידות לימוד) וכל יחידת לימוד בקורס תתבסס על:

- סרטונים קצרים המחליפים את ההרצאות
- פרקי הקריאה מספר הלימוד
- מושגים מרכזיים ושאלות מנחות של חומר הלימוד
- מטלת סיכום ליחידת הלימוד (חמש מטלות מתוך שמונה)
- בוחן עצמי לבדיקת למידה בסיום כל יחידת לימוד (תחום בזמן, בוחן רשות)
- מפגש מסכם לכל יחידת לימוד (מפגש בזום)

בנוסף, הקורס יכלול מהלך של למידה עצמאית של אחת המדינות על ידי הכנת רפרט ובקרת עמיתים/ות על תהליך הלמידה ותרגילים (שני תרגילים מתוך ארבעה).

כל חומרי הלמידה והמצגות של ההרצאות יעמדו לרשותכם באתר הקורס. כל המפגשים בקורס יוקלטו ויעמדו לרשותכם באתר הקורס.

תכנית הקורס והמטלות*

מפגשים, מטלות ותאריכי ביצוע	יחידות הלימוד וחומר הקריאה	שבועות לימוד	
21/10 מפגש היכרות ושאלות על הקורס	פתיחה והיכרות עם הקורס	1	מבוא
מטלה מסכמת 2100 27/10 בוחרן רשות 2300 27/10 מפגש מסכם של היחידה 28/10	השיטה ההשוואתית וגישה מוסדית לניתוח פוליטי הייג והרופ פרק 5	1/2	
מטלה מסכמת 2100 3/11 בוחרן רשות 2300 3/11 מפגש מסכם של היחידה 4/11 תרגיל 1 2100 8/11	מדינה ומדינתיות – גישה תפקודית הייג והרופ פרקים 1, 2	3	השוואת מדינות ומשטרים
מפגש לשאלות על המדינות 11/11 מפגש לשאלות על המדינות 16/11 הגשת הרפרט 2100 19/11	הכנת הרפרט על המדינה 9/11 הבחירות בארצות הברית, הרצאת אורח	4/5	
מטלה מסכמת 2100 24/11 בוחרן רשות 2300 24/11 מפגש מסכם של היחידה 25/11 סיום הערכת עמיתים 2100 26/11	משטרים לא דמוקרטים ומשטרים דמוקרטים – גישה תפקודית הייג והרופ פרקים 3, 4	6	
בוחרן (רשות) על המדינות 30/11 מטלה מסכמת 2100 1/12 בוחרן רשות 2300 1/12 מפגש מסכם של היחידה 2/12 תרגיל 2 2100 3/12	חוקות ובקרה שיפוטית הייג והרופ פרק 13	7	מוסדות
מטלה מסכמת 2100 8/12 בוחרן רשות 2300 8/12 מפגש מסכם של היחידה 9/12	ממשל מרובה רמות והאיחוד האירופי הייג והרופ פרק 14, והיקס 7/12 הרצאת אורח על האיחוד האירופי	8	
תרגיל 3 2100 17/12 מטלה מסכמת 2100 22/12 בוחרן רשות 2300 22/12 מפגש מסכם של היחידה 23/12	רשויות השלטון - הרשות המחוקקת, המבצעת והסדרת היחסים ביניהם הייג והרופ פרקים 15,16	9/10	
תרגיל 4 2100 31/12 מטלה מסכמת 2100 3/1 בוחרן רשות 2300 3/1 מפגש מסכם 4/1	המערכת האלקטוראלית ו"הנדסה" אלקטוראלית הייג והרופ פרק 10	11/12	סיכום
מטלה מסכמת 2100 10/1 בוחרן רשות 2300 10/1 מפגש מסכם של היחידה 11/1 מפגש סיכום קורס 13/1	תרבות פוליטית הייג והרופ פרק 6	12/13	

*תוכנית הקורס ומועדי הגשת התרגילים נתונים לשינויים בהתאם לשיבוץ של הרצאות אורח שונות במהלך הקורס ואילוצים נוספים.

דרישות הקורס:

- מעקב אחר ההרצאות המוקלטות במועדן. ההרצאות, המטלות והבחנים זמינים על פי תוכנית הקורס לעיל.
- קריאת חומרי הקריאה על פי רשימת הקריאה. **ההרצאות המוקלטות מבוססות על ההנחה שחומרי הקריאה הרלוונטיים נקראו לפני הצפייה בשיעורים.** כמו כן, קיימת חפיפה חלקית בלבד בין ההרצאות לבין חומרי הקריאה הנדרשים לבחנים/להערכת הסיכום.
- בקורס יתקיימו מספר הרצאות אורח. הרצאות אלו הן חלק מהחומר הנלמד בקורס.
- **מטלות מסכמות של יחידות הלימוד.** לכל שמונה יחידות הלימוד ישנה מטלת סיכום שמשקלה ארבע נקודות. יש להגיש במועד חמש מטלות מסכמות מתוך שמונת המטלות על פי לוח הזמנים של תוכנית הקורס. $20 = 5/8$ נקודות.
- **תרגילים.** במהלך הקורס יש להגיש שניים מתוך ארבע תרגילים קצרים שנועדו להשתלב בלמידה של היחידות השונות, בשונה מהמטלות המסכמות של יחידות הלימוד. משקל כל תרגיל שבע נקודות. $14 = 2/4$ נקודות.
- **רפרט על מדינה והערכת רפרט על מדינה אחרת.** במהלך הקורס תתבקשו להכין רפרט על אחת המדינות ולבצע הערכת עמיתים של רפרט שהוכן על מדינה אחרת. הסברים מפורטים ניתן למצוא באתר הקורס. משקל הרפרט ותהליך ההערכה 20 נקודות.
- **בחינה מסכמת.** בסיום הקורס תתקיים בחינה מסכמת בהתאם לאפשרויות. 46 נקודות.
- **נקודות בונוס.** במהלך הקורס תהא אפשרות לזכות בנקודות בונוס על בסיס מתן תשובות לשאלות בונוס שיוצגו דרך האתר במהלך הקורס, הצטיינות יתרה בבוחן (רשות) אשר יתקיים על המדינות (5 נקודות) והצטיינות בבחני הרשות (5 נקודות), על פי מפתח של הצטיינות יחסית). **שימו לב שבחני הרשות זמינים לזמן קצוב באתר.**

חומרי הקריאה השוטפת

הספר המרכזי של הקורס הינו:

הייג, רוד והרופ מרטין. (2011). *פוליטיקה השוואתית*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. להלן, "הייג והרופ".

בנוסף, יהיה עליכם לקרוא את הפרק הזה לשבוע 8 העוסק בממשל רב רמות ובאיחוד האירופי:

Simon Hix, 2014. The EU as a New Political System, In D. Caramani, (Ed.) *Comparative Politics*, Oxford: Oxford University Press. Chapter 23.

חומרי הקריאה עומדים לרשותכם בספריית השמורים ובאתר הקורס.

הלימוד על המדינות הללו יתבסס על הספר:

Bingham Powell Jr., Russell J. Dalton and Kaare Strom, 2015. *Comparative politics today: A world view*. Boston: Pearson. (11th Edition).

הספר נמצא בספריית השמורים וגם בהשאלה ל 7 ימים וגם באתר הקורס.

הנחיות כלליות:

1. את המטלות המסכמות ואת התרגילים מקדימי הלמידה יש להגיש כמסמך WORD בלבד דרך מערכת המודל. שם הקובץ הוא שם פרטי ושם משפחה. לכל מטלה ניתן מועד הגשה נקוב וכן אפשרות להארכת זמן (מועד הגשה סופי) של שעה נוספת על מנת להתמודד עם מכלול הבעיות הטכניות שעשויות להיות בתהליך (בעיות חיבור לרשת, מחשבים קורסים וכו'). **לכן, כשלים טכניים לא יתקבלו כהסבר לאי הגשה במועד.**
2. הגשה באיחור אפשרית רק בנסיבות של מניעה חמורה (לידה, מילואים, אישור מחלה וכו') כמוגדר בנהלי האוניברסיטה. הגשה שלא בנסיבות של מניעה חמורה מעבר למועד ההגשה הסופי תוביל להורדת 30% מהציון על כל יממה של איחור מהמועד הנקוב.
3. האחריות על ההגשה דרך המערכת חלה על הסטודנט/ית. ניתן לפנות לתמיכת המודל על מנת לקבל סיוע טכני. לא יתקבלו תרגילים באמצעות דואר אלקטרוני.
4. את המטלות יש להגיש בהתאם לכללי האתיקה האקדמית המפורטים במזכירות האקדמית. כלומר, המטלות צריכות להיות מקוריות.

הנחיות למפגשים המקוונים:

יש לכבד את המפגשים המקוונים באופן המיטיבי. יש להתחבר בזמן למפגשים, לאפשר את קיום השיעור על מניעת רעשי רקע ורעשים מהמחשב וככל הניתן, להפעיל את המצלמות.

הבהרה חשובה.

1. הקורס המוקלט/ המצולם הוא עבורכם בלבד. צילומו והקלטתו נעשו כדי לסייע לכם בלמידה.
2. הקורס יעמוד לרשותכם עד תום הסמסטר העוקב לסמסטר בו השתתפתם בו.
3. אין להעביר את הקלטת הקורס או כל חלק ממנה לאחרים אין להפיצה - בתמורה או שלא בתמורה- או לעשות בה כל שימוש אחר שאינו לימוד עצמי.
4. מובהר שהאוניברסיטה תראה בחומרה כל פעולה בניגוד לאמור בסעיף 3 לעיל, ופעולה כזאת תחשב הן כהפרת משמעת והן כהפרת זכות יוצרים.